

Forslag

til

Lov for Grønland om forsyningsmæssige foranstaltninger.

Fremsat den 28. januar 1975 af *ministeren for Grønland*.

§ 1. Er der i Grønland på grund af særlige forhold opstået — eller udsigt til, at der vil opstå — mangel på nødvendige varer, kan ministeren for Grønland med tilslutning af Grønlands landsråd fastsætte bestemmelser om anvendelse, fordeling og placering af Grønlands varebeholdninger i det omfang, dette skønnes påkrævet.

Stk. 2. Såfremt fastsættelsen af bestemmelser efter stk. 1 ikke kan afvente forhandling med Grønlands landsråd, kan fastsættelsen ske uden tilslutning fra dette. Landsrådet skal da underrettes så hurtigt som muligt.

§ 2. Ministeren kan oprette de administrative organer, der er nødvendige til gennemførelsen af foranstaltninger efter § 1. Ministeren kan endvidere henlægge dele af administrationen til kommunerne.

§ 3. Ministeren eller den, han bemyndiger dertil, kan kræve afgivet de oplysninger, der er nødvendige til gennemførelsen af

loven og de bestemmelser, som udfærdiges i medfør af loven.

§ 4. Ministeren kan bemyndige landshøvdingen til at udøve de beføjelser, der er nævnt i §§ 1-3. I særlig påtrængende tilfælde kan landshøvdingen handle uden bemyndigelse.

§ 5. I forskrifter, som udstedes i henhold til loven, kan der fastsættes regler om idømmelse af foranstaltninger efter kriminalloven for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. For overtrædelser, der er begået af uagtsomhed, fastsættes regler om idømmelse af advarsel og bøde.

Stk. 2. Den, der undlader rettidigt at meddele de oplysninger, der afkræves ham efter § 3, kan idømmes advarsel eller bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. marts 1975.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget er en genfremsættelse af det i 1. samling i indeværende folketingsår fremsatte forslag til lov for Grønland om forsyningsmæssige foranstaltninger, der ikke nåede at blive færdigbehandlet, jfr. Folketingstidende sp. 1656-2646, tillæg A, sp. 1569, tillæg B, sp. 75.

Bortset fra ændring af ikrafttrædelsesdatoen samt ajourføring af bemærkninger til lovforslaget genfremsættes lovforslaget uændret.

M. f. G. j. nr. 0860-112.

Den mellemøstlige krise, som pågik i vinteren 1973-74, har også som for Vesteuropa og Danmark stærkt understreget Grønlands afhængighed af løbende tilførsler udefra af olie og olieprodukter. Men man kan ikke afvise risikoen for, at andre vigtige varer kan blive omfattet af eventuelle fremtidige forsyningskriser foranlediget af internationale forhold. En akut international mangelsituation inden for eet eller flere vigtige vareområder kan, når de tilstedeværende lagerbeholdninger ikke skønnes

tilstrækkelige til at afbøde virkningerne af nedgang i eller bortfald af importen af de pågældende varer, gøre det nødvendigt, at der i Grønland med meget kort varsel gennemføres forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Hertil kommer, at Danmark har tiltrådt at aftale om et „Internationalt Energi Program“ foreløbig finder anvendelse fra den 18. november 1974. I henhold til kap. I-IV i aftalen om et „Internationalt Energi Program“ forpligter Danmark, herunder Grønland, sig til under givne betingelser at gennemføre visse forsyningsmæssige foranstaltninger.

Medens Danmark i lighed med de fleste vesteuropæiske lande har rustet sig mod en sådan eventualitet, idet man har en stående bemyndigelse til i sådanne situationer at gennemføre nødvendige forsyningsmæssige foranstaltninger, jfr. lov nr. 236 af 6. juni 1968 om forsyningsmæssige foranstaltninger, findes der ikke en tilsvarende lovgivning for Grønland. I henhold til lov om Grønlands styrelse af 18. april 1925, § 10, stk. 3, er landshøvdingen som den danske repræsentant i Grønland at betragte som landets øvrighed i almindelighed og kan i overordentlige tilfælde træffe sådanne foranstaltninger, som befolkningens tarv måtte kræve. Denne hjemmel finder man dog ikke tilstrækkelig klar til at iværksætte længere varende indgribende foranstaltninger til løsning af en eventuel længere varende varemangel. Desuden finder man det vigtigt, at den politiske instans i Grønland får forelagt eventuelle bestemmelser om påtænkte indgreb, hvorfor det findes påkrævet, at der gennemføres en tilsvarende lovgivning for Grønland med de afvigelser, der følger af de særlige grønlandske forhold.

På grund af Grønlands isolerede beliggenhed og de vanskelige forsyningsforhold, som opstår ved, at en stor del af Grønland ikke kan besøjes i vinterhalvåret, har man fundet det nødvendigt at udvide bemyndigelsen til ikke blot at gælde varemangelsituationer, der er begrundet i internationale forhold, men tillige at sikre en rimelig fordeling af goderne i mangelvaresituationer, der opstår som følge af lokale grønlandske eller nationale forhold i øvrigt.

Der er ikke direkte knyttet økonomiske eller administrative konsekvenser til lovforslaget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Paragraffen er udformet sådan, at den giver mulighed for at tilrettelægge forbrugsregulerende foranstaltninger på den måde, der i en aktuel situation skønnes at være den bedst egnede, såvel ud fra ad-

ministrative hensyn som ud fra hensynet til det pågældende erhverv og til forbrugerne. Der vil således være mulighed for at gennemføre såvel egentlige mærkerationeringer som andre former for regulerende foranstaltninger, f.eks. produktionsreguleringer.

Paragraffen indeholder kun hjemmel til at foretage indgreb i tilfælde af varemangel eller truende varemangel, der skyldes særlige forhold, uanset om disse hidrører fra nationale eller internationale beghenheder.

Efter lovforslaget vedrører hjemmelen til at træffe forsyningsmæssige foranstaltninger alene nødvendige varer. Ved denne og tidligere lejligheder har problemerne navnlig rejst sig for olie- og olieprodukter, men man kan ikke afvise muligheden for, at andre vigtige varer kan blive omfattet af eventuelle fremtidige forsyningskriser foranlediget af såvel nationale som internationale forhold.

Til § 2.

Bestemmelsen er indsat med henblik på det tilfælde, hvor landshøvdingen over Grønland, som almindeligvis vil kunne varetage administrationen af foranstaltninger, ikke findes at være rette organ under hensyn til foranstaltningernes karakter og omfang, hvorfor der kan være behov for med kort varsel at oprette administrative organer, hvor særligt sagkyndige er repræsenteret.

Etableringen af de fornødne organer må derfor påbegyndes, så snart nødvendigheden af indgreb er erkendt.

Som det ved tidligere lejligheder i Danmark er forekommet, vil det i visse tilfælde være nødvendigt at henlægge mindre opgaver til kommunerne, der f.eks. må yde bistand ved behandling af dispensationsansøgninger, uddeling af rationeringskort m.m.

Til § 4.

Bestemmelsen i andet punktum om, at landshøvdingen i særlig påtrængende tilfælde kan træffe foranstaltninger uden bemyndigelse tager navnlig sigte på den situation, at forbindelsen mellem Danmark og Grønland er afbrudt og er en gentagelse af hjemmelen i § 10, stk. 3, i lov om Grønlands styrelse af 18. april 1925, men man har fundet det hensigtsmæssigt, at det siges udtrykkeligt i selve loven, for at der ikke skal opstå fortolkningstvív. Endvidere indebærer bestemmelsen, at landshøvdingen i givet fald skal indhente landsrådets tilslutning efter reglerne i § 1, stk. 1.